РАЗОМ ПРОТИ КОРУПЦІЇ

РАЗОМ ПРОТИ КОРУПЦІЇ

ЗВІТ 2020

ЗМІСТ

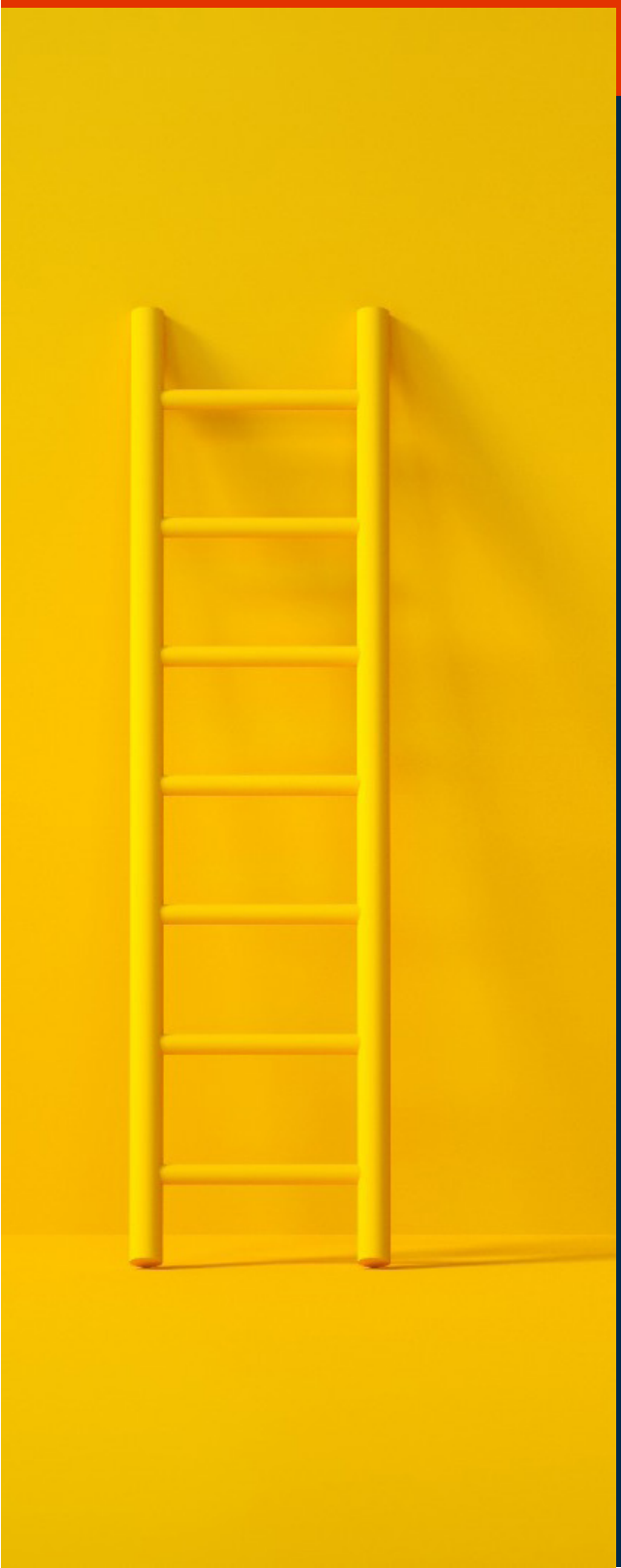

Вступне слово	3
Про нас: хто ми, місія, команда	4
Проєкти	6
1. Урядово-громадська ініціатива “Разом проти корупції”: новий етап співпраці, оновлення антикорупційних заходів	7
2. Посібник проти корупційних схем для органів місцевого самоврядування, журналістів, громадських активістів: “ТОП 20 корупційних схем на місцях – які вони та як їх здолати”	8
3. Впровадження антикорупційних заходів у співпраці з Міністерствами інфраструктури та охорони здоров’я	9
4. Методологія проведення громадського аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування	10
5. 100 корупційних схем в регіонах України	12
6. Впровадження заходів Концепції публічного управління у сфері містобудування	13
Фінансовий звіт	15
Нас підтримують	16
Контакти	17

ВСТУПНЕ СЛОВО

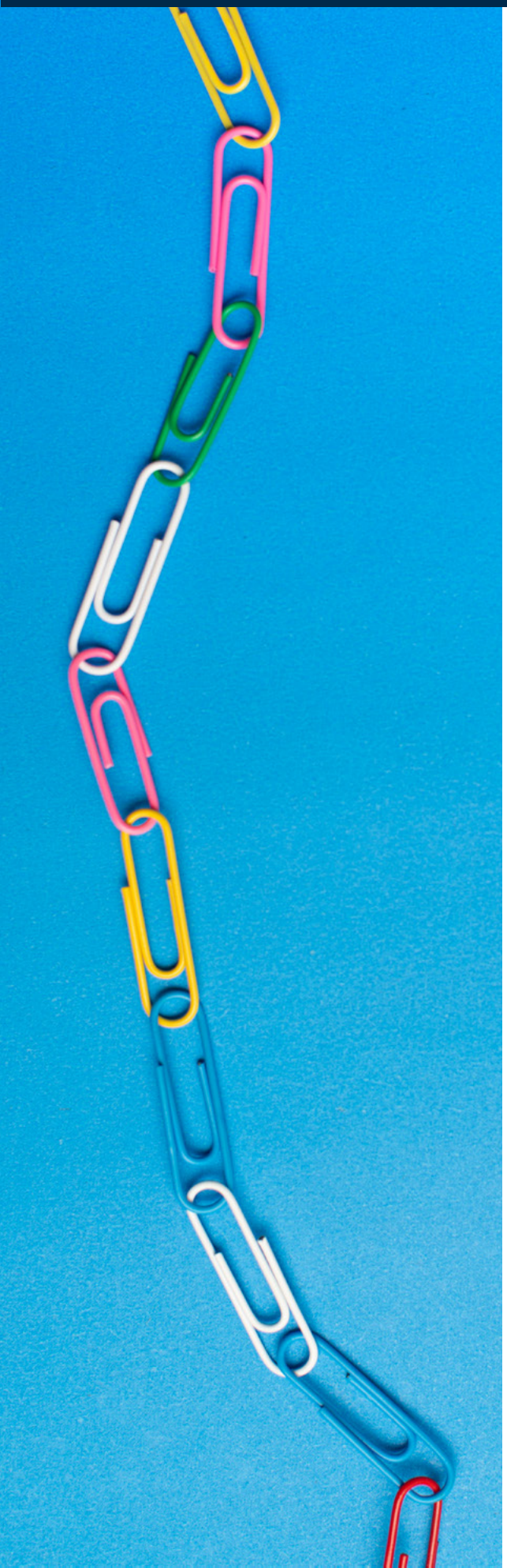

2020 рік “ковідний” рік був важким для усієї країни. Епідемія змістила акценти усього суспільства на найбільш пріоритетні проблеми виживання та безпеки, яскраво виявила слабкі ланки в управлінні країною. Конституційна криза, спричинена скасуванням КСУ низки норм антикорупційного законодавства нівелювала цілий пласт досягнень антикорупційних органів. У цей час, як ніколи раніше для нас важливим є фокус діяльності нашої організації – запобігання корупції, усунення діючих корупційних схем та об’єднання для цієї мети експертної спільноти та прогресивних партнерів в органах влади.

У 2020 році “Разом проти корупції” стартували новий етап співпраці з Урядом, що полягає у підготовці планів подолання коруцпійних схем і впровадженні низки антикорупційних заходів. Важливим здобутком стала співпраця з оновленим НАЗК, яке наразі активно залучає громадянське суспільство до виявлення корупційних ризиків шляхом проведення антикорупційних експертиз, підготовки Антикорупційної стратегії на 2020-2024 рр.

Під нашою антикорупційною ялинкою – підготовлені плани подолання цілої низки великих корупційних схем, що впродовж багатьох років діють в нашій країні. Ми знаємо, що треба робити, щоб корупції стало значно менше: ми знаємо покроково і можемо виміряти прогрес. А також докладемо всіх зусиль, щоб плани стали реальністю. Єдине, наш партнер – влада, зокрема Уряд і очільники ЦОВВ мають танцювати цей танець з нами. І тоді 2021 стане роком антикорупційних досягнень.

Команда “Разом проти корупції”

ПРО “РАЗОМ ПРОТИ КОРУПЦІЇ“

ХТО МИ?

Координаційна платформа із запобігання корупції, що об’єднує зусилля галузевих експертів та фахівців органів влади для досягнення сталого результату в запобіганні корупції.

НАША МІСІЯ

Сприяємо запровадженню системних антикорупційних змін шляхом об’єднання зусиль профільних експертів та фахівців органів влади задля здоров’я, розвитку, безпеки та добробуту громадян України.

ПРОЄКТИ

На центральному рівні

Урядово - громадська ініціатива “Разом проти корупції”

Антикорупційні заходи для МІУ та МОЗ

Впровадження заходів Концепції публічного управління у сфері містобудування

Навіщо Україні Національний кадастр нерухомості

На муніципальному рівні

Виявлення корупційних схем на муніципальному рівні та шляхів їх подолання.

Розроблення методології аналізу антикорупційних програм для ОМС

100 корупційних схем в регіонах України

НАША КОМАНДА

Оксана Величко

керівник
ГО “Разом проти корупції”

Олеся Ткачук

проектний менеджер

Михайло Серебряков

проектний менеджер, керівник нормопроектувального напрямку

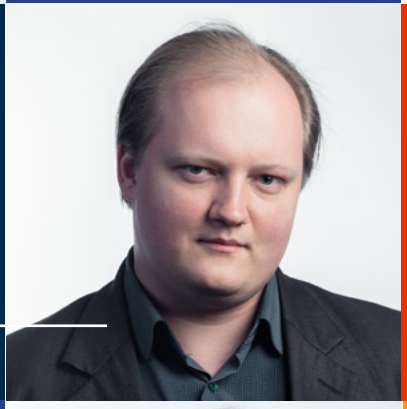

Вікторія Яцук

проектний менеджер

Вікторія Демчко

операційний менеджер

Наталія Філоненко

головний бухгалтер

Ігор Єфремов

ІТ-фахівець

Ольга Букреєва

експерт з питань нерухомості

Людмила Сімонова

к.т.н., експерт з питань оцінки

ПРОЄКТИ

Урядово-громадська ініціатива “Разом проти корупції”: новий етап співпраці, оновлення антикорупційних заходів

Головний проект, над яким команда працює з 2016 року, спрямований на ефективну взаємодію громадянського суспільство, профільних галузевих експертів із Урядом задля запобігання та протидії корупції шляхом впровадження антикорупційних заходів.

Початково перелік антикорупційних заходів був затверджений Розпорядженням Кабміну № 803-р, але оскільки окремі заходи виконані, з 2019 року ГО працювала над розширенням переліку завдань: розробили короткі описи 145 антикорупційних заходів, що необхідно виконувати.

У 2020 році команда проекту налагоджувати співпрацю із новим Урядом та погоджувала антикорупційні заходи для спільної роботи. У партнерстві з низкою громадських організацій, експертів та фахівців органів влади розробили 50 детальних антикорупційних планів заходів– дорожніх карт, впровадження яких може подолати 50 великих галузевих корупційних схем на рівні центральних органів виконавчої влади. Кожен антикорупційний план розділено на конкретні кроки, що містять індикатори та відсоток виконання до кінця 2021 року.

Робота над більшістю із планів виконання заходів передбачала велику кількість експертних консультацій (до 20-ти і більше для підготовки окремих планів). Для частини планів є вже напрацьовані зміни до нормативно-правових актів, що усувають корупційну складову у відповідних сферах.

Заходи є відомими для загалу корупційними практиками (наприклад, корупція при отриманні водійських прав, присвоєння за гроші наукових ступенів чи свідоме руйнування культурних пам’яток з метою подальшої забудови), тож їх подолання має велику суспільну вагу. Наразі Секретаріатом Кабміну підтримано продовження проекту в напрямку виконання визначених 50-ти антикорупційних заходів. Розроблені плани виконання цих заходів погоджуються із міністерства та з січня 2021 року “Разом проти корупції” проводитиме моніторинг їх виконання.

Фахівці ГО “РПК” та партнерських організацій будуть надавати комунікаційну, координаційну, експертну допомогу органам влади у виконанні 50 антикорупційних заходів. Вимірювальний підхід до виконання заходів та моніторинг із залученням представників інститутів громадянського суспільства із публічним висвітлення результатів сприятиме відкритості і прозорості влади, виявленню проблемних питань чи формального виконання, що підвищить спроможність подолати усталені корупційні схеми.

ПРОЄКТИ

Посібник проти корупційних схем для органів місцевого самоврядування, журналістів, громадських активістів: “ТОП 20 корупційних схем на місцях – які вони та як їх здолати”.

Впродовж декількох років в Україні впроваджується реформа децентралізації:

передача повноважень та коштів від центральної влади якнайближче до людей – органам місцевого самоврядування, що посилює спроможність громад, але містить потенційні корупційні ризики, пов’язані із використанням бюджетних коштів та майна.

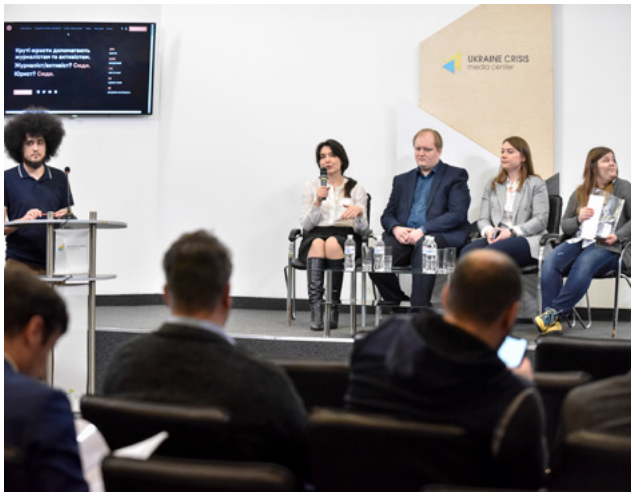

Заздалегідь до місцевих виборів 2020 року, навесні, “Разом проти корупції” опублікували Посібник проти корупційних схем на рівні муніципалітетів: “ТОП 20 корупційних схем на місцях – які вони та як їх здолати”. Посібник описує корупційні схеми та інструменти їх подолання органами місцевого самоврядування, органами виконавчої влади та Парламентом, громадськими активістами та журналістів.

У Посібнику представлені корупційні теми, що турбують місцеві громади та стосуються різних сфер: від суто міських проблем, як то зовнішня реклама, паркування, пересувна торгівля, до питань конфлікту інтересів керівників комунальних підприємств та неможливості члена громади оскаржити рішення міських рад. Під корупційними схемами ми маємо на увазі системні механізми в роботі органів, часто закріплені в законодавстві, які роблять зловживання можливими. Розроблення Посібника було інклюзивним, із залученням більше як 12-ти громадських організацій з Києва та регіонів, громадської спілки “Коаліція Реанімаційний Пакет Реформ”, незалежних експертів, депутатів місцевих рад, підприємців малого та середнього бізнесу.

РЕЗУЛЬТАТ:

Завдяки інформаційній кампанії після публікації Посібника підвищено рівень обізнаності громадськості про діючі на регіональному рівні корупційні схеми та шляхи їх усунення задля ефективного використання бюджету та майна громад.

Робота над Посібником спільно із численними партнерами сприяла поінформованості та ефективній антикорупційній співпраці громадських активістів, утворенню нових неформальних мереж з метою об’єднання зусиль.

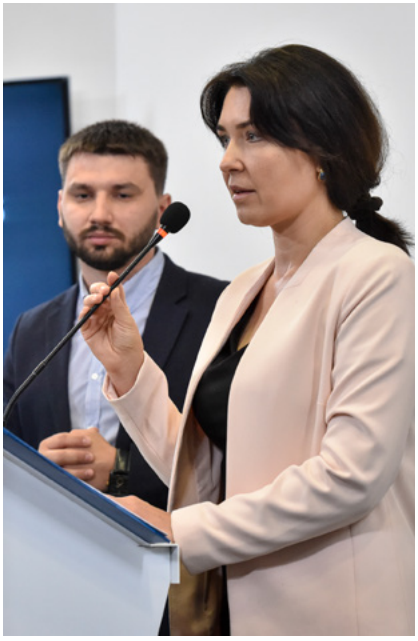

Окремі кандидати у депутати місцевих рад використовували Посібник для формування виборчих програм, а “Разом проти корупції” спільно із колегами із антикорупційного сектору громадських організацій сформували Антикорупційний порядок денний для кандидатів на місцеві вибори.

ПРОЄКТИ

Впровадження антикорупційних заходів у співпраці з Міністерствами інфраструктури та охорони здоров'я

Команда зосередилась на посиленні та підтримці Міністерства інфраструктури України та Міністерства охорони здоров'я України у впровадженні антикорупційних заходів, ініційованих "Разом проти корупції".

Впродовж березня-серпня 2020 року команда проєкту консолідувала зусилля профільних експертних організацій та фахівців, представників бізнес-середовища, колишніх та чинних посадовців навколо напрацювання шляхів подолання кричущих, "топових" корупційних схем у транспортній сфері. До співпраці було залучено керівництво Міністерства інфраструктури України та провідних експертів більше як 12-ти організацій, що зазвичай працюють над вузькопрофільними темами, але завдяки платформі "Разом проти корупції" були долучені до комплексного вирішення проблем транспортної сфери та діяльності таких ЦОВВ й державних компаній як Укравтодор, Укрзалізниця, Украерорух та ін.

Спільними зусиллями розроблено 7-ім антикорупційних планів для подолання діючих корупційних схем, зокрема, таких як: конфлікт інтересів та відповідні ризики порушень під час здійснення моніторингу якості дорожніх робіт; габаритно-ваговий контроль за хабар (знищення інформації чи внесення змін до показників габаритно-вагових комплексів, ухилення від габаритно-вагового контролю); безпідставне стягнення плати з вантажних перевізників на користь приватної компанії за в'їзд до Одеського морського торговельного порту та ін.

Спільно із фахівцями Міністерства охорони здоров'я України, Мінсоцполітики України, Пенсійного фонду України та інших державних структур команда надавала експертну, нормопроектувальну, комунікаційну підтримки для запуску електронних листків непрацездатності.

РЕЗУЛЬТАТ:

Напрацьовані плани антикорупційних заходів, що є дорожньою картою подолання корупції у транспортній галузі. Детальні поетапні, вимірювані плани оприлюднені, обговорені публічно. На основі підготовлених планів за запитом Національного агентства з питань запобігання корупції України сформульовано пропозиції до розділів до законопроєкту щодо Державної антикорупційної стратегії на 2020-2024 рр. щодо запобігання корупції у сфері транспорту.

В рамках співпраці із Міністерством охорони здоров'я завдяки координаційній платформі "Разом проти корупції" забезпечено взаємодію органів влади (МОЗ, Мінсоцполітики, Пенсійний фонд, Фонд соціального страхування) задля реалізації кроків щодо впровадження е-лікарняних.

Методологія проведення громадського аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування

У 2020 році поряд із діяльністю нашої організації на центральному рівні – міністерств – ми працювали над проєктами, спрямованими на подолання корупції у діяльності органів місцевого самоврядування.

Одним із таких проєктів, що впроваджувався спільно з партнерами – ГО "Антикорупційний штаб", було розроблення Методології проведення громадського аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування.

Закон зобов'язує обласні ради, а також міські ради Києва, Севастополя розробляти антикорупційні програми. Основою цих антикорупційних програм має бути оцінка корупційних ризиків та визначення заходів для мінімізації, усунення таких ризиків.

Але з нашого досвіду роботи із активістами в регіонах, співпраці із Київською міською радою, вражень депутатів місцевих рад такі антикорупційні програми є формальним явищем, що наразі не мають на меті мінімізувати корупцію у містах.

Щоби об'єктивно оцінити, чи ефективні антикорупційні програми органів місцевого самоврядування у запобіганні та протидії корупції у сферах, для яких органи місцевого самоврядування формують політику ми спільно із партнерами розробили Методологію проведення громадського аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування.

Методологія оцінює антикорупційні програми згідно із критеріями, об'єднаними у групи: відповідність структури та змісту антикорупційної програми вимогам антикорупційного законодавства; наявність у програмі типових для органів місцевого самоврядування корупційних ризиків та шляхів їх подолання; якість підготовки антикорупційних програм: залучення незалежного та компетентного експертного середовища, проактивність представників органів місцевого самоврядування; якість аналізу джерел, що застосовувались для розробки антикорупційної програми; вимірюваність та виконуваність заходів антикорупційної програми.

За результатами проведення оцінки антикорупційної програми має бути визначено загальний бал. Також експерт, який проводить оцінювання, має надати рекомендації щодо програми.

ПРОЄКТИ

Методологія проведення громадського аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування

РЕЗУЛЬТАТ:

Коаліція громадських антикорупційних організацій, до складу якої входить 22 організації з усіх регіонів України, провела аналіз чинних антикорупційних програм обласних рад та міста Києва згідно із розробленою Методологією.

Інформаційні та адвокаційні заходи висвітлення результатів аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування спровокували якісну та плідну дискусію із громадськими активістами з регіонів, громадськими об'єднаннями та Національним агентством із запобігання корупції України щодо необхідності перегляду підходів до розроблення та виконання антикорупційних програм.

Аналіз антикорупційних програм обласних рад показав, що програми неякісно оцінюють корупційні ризики, формуються у закритому режимі, не мають чітких індикаторів, а в цілому не спрямовані на протидію корупції: лише одна антикорупційна програма досягла рівня "задовільно", набравши 55 балів — програма Львівської облради; ще 12 програм отримали "двійку", і 10 — "одиницю".

ПРОЄКТИ

100 корупційних схем в регіонах України

Тема корупції на регіональному рівні перебувала у полі уваги нашої команди впродовж усього року. Спілкуючись із галузевими експертами, громадськими активістами, аналізуючи повідомлення у засобах масової інформації, матеріали журналістів – розслідувачів, Відкритого офісу Національного антикорупційного бюро України спільно із партнерами, передусім ГО "Антикорупційний штаб" та Коаліції громадських антикорупційних організацій, ми розробили дослідження 100 корупційних схем в регіонах України.

У документі-описі 100 корупційних схем в регіонах України роз'яснено, в чому полягають, та якими є причини конкретних схем у таких сферах політик як: закупівлі, оренда майна й землі, будівництво, транспортні перевезення, діяльності комунальних підприємств, дитячих садків, лікарень та ін. – усього більше 30 напрямів.

Дослідження сформовано з урахуванням проведеного аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування, здійсненого згідно із попередньо розробленою нами

Методологією проведення громадського аналізу антикорупційних програм органів місцевого самоврядування, та по суті включає ті корупційні ризики, що мають бути унеможливлені заходами антикорупційних програм.

Надалі працюватимемо над широкою адвокацією дослідження серед депутатів місцевих рад та розроблятимемо рішення-запобіжники до корупційних схем.

РЕЗУЛЬТАТ:

Антикорупційні органи (Національного агентства з питань запобігання корупції України, Національного антикорупційного бюро України) та уповноважені особи з питань запобігання та виявлення корупції в органах місцевого самоврядування отримали інструмент для використання у роботі над антикорупційними програмами, формулюванням типових корупційних ризиків.

ЦИТАТА:

Під час презентації дослідження Іван Пресняков, заступник голови Національного агентства з питань запобігання корупції України (НАЗК), зазначив: "Такі дослідження це гарна допомога для НАЗК щодо здійснення діяльності, спрямованої на запобігання та протидію корупції. НАЗК готові поширювати громадське дослідження серед антикорупційних уповноважених на місцевому рівні. Крім того, НАЗК планує розробляти механізми подолання тих корупційних схем, що включені до дослідження. Серед сфер, які зараз є пріоритеті, НАЗК визначає незаконні забудови та земельні ресурси".

Громадські активісти та депутати місцевих рад мають конкретизований опис проблем, навколо подолання яких потрібно гуртувати громаду, тобто дослідження сприятиме адвокаційній діяльності активістів та ініціативам депутатів.

Підвищено обізнаність громадян щодо корупційних зловживань, що мають місце, та популяризовано необхідність впроваджувати механізми унеможливлення цих зловживань.

ПРОЄКТИ

Впровадження заходів Концепції публічного управління у сфері містобудування

Упродовж 2018 – початку 2019 року на платформі “Разом проти корупції” кращі експерти галузі (понад 20 організацій) розробляли Концепцію публічного управління у сфері містобудівної діяльності. Концепція запроваджує систему публічного управління у сфері містобудування, яка має базуватись на максимальній відкритості всієї інформації, що використовується для прийняття управлінських рішень, а також публічності самих рішень та визначає ключові антикорупційні напрямки змін, що мають бути здійснені у сфері містобудування.

Впродовж 2019 - 2020 рр фахівці РПК, експерти та партнери з ЦОВВ доопрацьовували Концепцію, план заходів щодо її реалізації. Паралельно з доопрацюванням Концепції експертами розпочато виконання окремих заходів, визначених Концепцією.

РЕЗУЛЬТАТ:

Підготовлено зміни до Порядку затвердження проєктів будівництва та проведення їх експертизи, якими запроваджено такі поняття як позитивний та негативний експертний звіт. Це дасть можливість не приховувати недоліки проєктної документації, та затверджувати проекти будівництва лише на базі позитивного експертного звіту, обов’язковість внесення до Реєстру будівельної діяльності експертних звітів з додатками тощо;

Розпочато узгодження між галузевими фахівцями змін до процедури атестації відповідальних виконавців, порядок та критерії позбавлення відповідальних виконавців сертифікатів.

Навіщо Україні Національний кадастр нерухомості

Одним з антикорупційних заходів, який би дав вражаючий результат у запобіганні корупції, є створення Національного кадастру нерухомості. З весни 2020 року "Разом проти корупції" у співпраці з народним депутатом Павлом Фроловим та фахівцями Міністерства цифрової політики обговорює механізми його створення.

Державний кадастр нерухомості (будівель, споруд) – це інформаційна система, яка дає всебічний опис нерухомості, визначає її власника, прив'язку до місця розташування та вартість. Відсутність такого кадастру в Україні унеможливлює ефективне управління нерухомістю та створює числені корупційні ризики.

Існуючі кадастри та реєстри не вирішують комплексно проблеми з управлінням нерухомістю. Державний земельний кадастр відображає лише дані про сформовані земельні ділянки (без споруд). Містобудівний кадастр відображає шар будівель (тільки площу забудови), але не містить метричної та технічної інформації про будівлі, даних про власників нерухомості. Державний реєстр прав власності на нерухоме майно містить інформацію про об'єкт нерухомості та її власника, при цьому не визначає просторову прив'язку об'єкта, відтак точне місце розташування будівель не ідентифікує.

Відсутність Державного кадастру нерухомості та розподільне ведення перерахованих кадастрів та реєстрів, призводить, наприклад, до:

- корупції, спричиненої відсутністю масиву даних про нерухомість;
- рейдерства, оскільки відсутня прив'язка правовстановлюючих документів власника об'єкту нерухомості до конкретного місця розташування об'єкта у просторі;
- вибірковості у справлянні податків, оскільки оподатковується лише внесене до реєстрів майно;
- можливості самовільного захоплених земельних ділянок державної або комунальної власності;
- складнощів із залученням інвестицій.

А головне в Україні відсутня цілісна політика управління нерухомістю: країна не знає, яким майном вона володіє, скільки воно коштує, як більш ефективно можна було би ним розпорядитися.

Попри те, що проблеми є загальновідомими та визнаються фахівцями, – до 2020 року діалог про створення Національного кадастру нерухомості, як єдиної інформаційної системи взаємодіючих кадастрів та реєстрів не вівся. Передбачається утворити нові реєстри та об'єднати існуючі: Державний земельний кадастру, кадастр нерухомих об'єктів, відмінних від земельних ділянок, фіскальний кадастр, Державний реєстр речових прав на нерухоме майно.

Подібні кадастри впроваджено у більшості країн світу (США, Канаді, в країнах Євросоюзу, Республіці Білорусь, Грузії, Казахстані та ін.).

Зведення інформації в єдину систему дозволить надавати низку сервісів для керівництва країни та органів місцевого самоврядування, розпорядників державного та комунального майна, управляючих компаній з обслуговування будинків, інвесторів, громадян.

РЕЗУЛЬТАТ:

Підготовлено аналітичні записки, розроблено план зі створення Національного кадастру нерухомості; проведено низку нарад на рівні очільників центральних органів виконавчої влади; запущено на погодження документ зі створення міжгалузевої робочої групи.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

GIZ

199 800 грн*

Фонд “Східна Європа”

27 000 грн*

IWPR

231 000 грн

Усього:

457 800 грн

*оплата залученим експертам

НАС ПІДТРИМУЮТЬ

GIZ

співпраця з німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Виконавець:
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

IWPR

INSTITUTE FOR WAR & PEACE REPORTING
IWPR

Фонд Східна Європа

Фонд Східна Європа
East Europe Foundation

КОНТАКТИ

facebook.com/RazomProtyKorupcii

097 776 9725

rpk.ngo@gmail.com

www.rpk.org.ua

ПОДОЛАЄМО КОРУПЦІЮ РАЗОМ!

РАЗОМ ПРОТИ КОРУПЦІЇ

РАЗОМ ПРОТИ КОРУПЦІЇ

ЗВІТ 2020